

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»**

Галузь знань	23 «Соціальна робота»
Шифр та назва спеціальності	231 «Соціальна робота»
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	денна/заочна
	ВИКЛАДАЧІ
Прізвище, ім'я та по батькові	Кравченко Мілена В'ячеславівна
Посада	Професор кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор наук з державного управління, професор
Електронна адреса	kafedra_pua_sr@nuozu.edu.ua
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/publicnoho-upravlinnia-administruvannia-ta-sotsialnoi-roboty/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky#gsc.tab=0

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують підготовку магістрів з соціальної роботи та входить до циклу вільного вибору здобувачів вищої освіти «Соціальний менеджер»</p> <p>Соціальне підприємництво є важливим механізмом досягнення завдань, поставлених у програмному документі «Світові пріоритети соціальної роботи і соціального розвитку: зобов'язання щодо дій», розробленому та прийнятому ключовими міжнародними організаціями соціальної роботи (Міжнародна Асоціація шкіл соціальної роботи, Міжнародна Рада з питань соціального добробуту, Міжнародна Федерація соціальних працівників), а також може слугувати дієвим інструментом для окремих соціальних працівників та досягнення впливу трансформаційних змін у соціальній політиці і практиці соціальної роботи, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Соціальне підприємництво».</p>
Мета дисципліни	Формування оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними теоретичними основами філософії соціального підприємництва, використання підприємницьких підходів в організації діяльності різних структур соціальної сфери, в тому числі соціальної роботи.
Пререквізити	Навчальна дисципліна «Соціальний менеджмент та маркетинг соціальних послуг», «Фінансово-ресурсне забезпечення системи надання соціальних послуг»
Прореквізити	Дисципліна може слугувати основою для підготовки кваліфікаційної роботи
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Навчальна дисципліна дає можливість здобути такі загальні та фахові компетентності освітньо-професійної програми:</p> <ul style="list-style-type: none">- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;- здатність виявляти ініціативу та підприємливість;- здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук;- здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення;- здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.- здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.- здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.- здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.- здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.

Результати навчання	<p>Навчальна дисципліна дає можливість досягти таких результатів освітньо-професійної програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; - показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук; - самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опанувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості. - автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях; - демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності; - розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні. - самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок. - демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи. - розробляти, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології.
Обсяг дисципліни	<p>Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). В тому числі: денна форма навчання: лекції – 12 годин, практичні заняття – 24 години, самостійна робота – 84 години заочна форма навчання: лекції – 6 годин, практичні заняття – 8 годин, самостійна робота – 106 годин.</p>
Форма підсумкового контролю	<p>Залік</p>
Терміни викладання	<p>Дисципліна викладається у 2-му семестрі</p>

Інформація про консультації

Відповідно до затвердженого графіка консультацій у семестрі викладання дисципліни

Програма дисципліни

Назви тем (модулів)	Зміст тем
<p>1 Тема 1. Соціальне підприємництво: теоретичні засади.</p>	<p>Поняття соціального підприємництва, основні підходи до його визначення. Специфічні риси соціального підприємства. Співвідношення соціального підприємництва з іншими формами діяльності: традиційне підприємництво, благодійна діяльність, соціально відповідальний бізнес. Види соціальних підприємств та їх діяльності залежно від їхньої соціальної місії, типу економічної моделі та структури управління. Ефективність соціального підприємництва, її складові. Соціальний ефект від діяльності соціального підприємства. Соціальний вплив та способи його вимірювання. Соціальний аудит та його складові. Специфіка соціальних результатів підприємництва.</p>
<p>2 Тема 2. Соціальне підприємництво в Україні та світі: практика організації</p>	<p>Зарубіжний досвід соціального підприємництва. Актуальні напрями європейської практики соціального підприємництва. Законодавче забезпечення діяльності соціальних підприємств зарубіжних країн. Організаційно-правові форми та правові статуси соціальних підприємств у Європі. Впровадження системи підтримки діяльності соціальних підприємств за кордоном. Становлення соціального підприємництва в Україні. Стратегічні та програмні документи щодо розвитку вітчизняного соціального підприємництва. Правові засади та організація соціального підприємництва різними видами організацій. Переваги та недоліки організаційно-правових форм соціальних підприємств в Україні. Перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні.</p>
<p>3 Тема 3. Процеси створення та забезпечення функціонування й розвитку соціального підприємства.</p>	<p>Зміст категорій «візія» та «місія» для соціального підприємства, їх роль та підходи до формулювання. Бізнес-моделювання в соціальному підприємстві як основа для старту підприємства. Побудова системи роботи майбутнього соціального підприємства з урахуванням соціальної специфіки. Розповсюджені види бізнес-моделей соціальних підприємств. Залучення клієнтів. Підходи до проведення дослідження клієнтів та опису зацікавлених сторін. методи та канали роботи з клієнтами. Маркетингові комунікації. Джерела фінансування соціальних підприємств. Інвестиційні процеси для соціального підприємства. Роль фандрайзингу для залучення коштів у соціальний бізнес. Фінансовий менеджмент для соціального підприємства. Соціальна цінність підприємства, підходи до її вимірювання. Стратегія розвитку соціального бізнесу: розробка та впровадження.</p>

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Зміст роботи	Денна форма	Заочна форма
Опрацювання лекційного матеріалу	30 год	45 год.
Підготовка до практичних занять	30 год	45 год
Підготовка та захист індивідуальної роботи	10 год	10 год.
Підготовка до заліку	8 год	8 год.
залік	2 год	2 год.

Перелік орієнтовних напрямів індивідуальної роботи здобувачів

1. Соціальне підприємництво та інші форми діяльності: традиційне підприємництво, благодійна діяльність, соціально відповідальний бізнес.
2. Види соціальних підприємств та їх діяльності.
3. Ефективність соціального підприємництва, її складові.
4. Соціальний ефект від діяльності соціального підприємства.
5. Соціальний вплив та способи його вимірювання.
6. Соціальний аудит та його складові.
7. Зарубіжний досвід соціального підприємництва.
8. Актуальні напрями європейської практики соціального підприємництва.
9. Організаційно-правові форми та правові статуси соціальних підприємств у Європі.
10. Впровадження системи підтримки діяльності соціальних підприємств за кордоном.
11. Правові засади та організація соціального підприємництва різними видами організацій.
12. Порівняльний аналіз організаційно-правових форм соціальних підприємств в Україні.
13. Перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні.
14. Роль візії та місії для соціального підприємства.
15. Бізнес-моделювання в соціальному підприємстві.
16. Побудова системи роботи майбутнього соціального підприємства.
17. Види бізнес-моделей соціальних підприємств. Залучення клієнтів.
18. Маркетингові комунікації в соціальному підприємстві.
19. Джерела фінансування соціальних підприємств.
20. Інвестиційні процеси для соціального підприємства.
21. Роль фандрайзингу для залучення коштів у соціальний бізнес.
22. Соціальна цінність підприємства, підходи до її вимірювання.
23. Стратегія розвитку соціального бізнесу: розробка та впровадження.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Навчальний посібник з соціального підприємництва . https://siplatform-live.s3.eu-central-1.amazonaws.com/files/posibnyk_usa.pdf
2. Посібник «Що слід знати про соціальне підприємництво» п Валентина Смаль, консультант Проекту ПРОМІС, доктор географічних наук Валерій Кокоть. Київ, 2017 рік. 58 с.
3. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 92 с.
4. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького. К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с.
5. Соціальне підприємництво: опорний конспект / укл. Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Тернопіль: Вектор, 2021. 74 с.
6. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 188 с.

Допоміжна література

7. 50+ Business models / Board of Innovation. URL: <https://www.boardofinnovation.com/guides/50-business-model-examples/>
8. Кейт Т., Рідут Г. 7 кроків до ефективного вимірювання впливу: по сібник з вимірювання соціального впливу. «Ін-Фокус Ентерпрайзес Лтд». 2016. 16 с.
9. Підсумковий звіт за результатами дослідження «Соціальні підприємства в Україні». Київ. 2017. 32 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B6DSntNixLtLZHFoTmJ5SIVjS2s/view>
10. Соціальне підприємництво: дизайн-мислення та невизначеність / ВУМ Online. URL: <https://vumonline.ua/course/social-entrepreneurship>
11. Спреклі Ф. Посібник з планування соціального підприємства: пер. з англ. Київ: Британська Рада, 2011. 68 с. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/posibnik_z_planuvannya_socialnogo_pidpriemstva.pdf
12. Шаповалова Т. В. Соціальне підприємництво – шлях до створення інноваційного бізнесу: [навч. посіб.] на допомогу військовослужбовцю, звільненому в запас / [Міжнар. фонд. соц. адаптації]. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2018. 171 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

13. Інтернет портал «Соціальне підприємництво в Україні» / www.socialbusiness.in.ua
14. Бізнес інкубатор української соціальної академії/Ukrainian social academy. URL: <http://social-academy.com.ua/incubator/>
15. Соціальне підприємництво – найкращі кейси, виклики та можливості для громадських організацій / Громадський простір. URL: <https://www.prostir.ua/?focus=prostir-talks-sotsialne-pidprijemnytstvo-kraschikejsy-vyklyky-ta-mozhlyvosti-dlya-hromadskyh-orhanizatsij>
16. Соціальне підприємство: youtube-канал <https://www.youtube.com/channel/UCGImu5zdCFgy4K4EpNZFYQA/videos>
17. Європейська комісія про соціальне підприємництво www.ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для диференційованого заліку	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	<p><i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та індивідуальних робіт) – до 60 балів, за результати іспиту/заліку – до 40 балів.</i></p>
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D				
51-60	E	Задовільно			
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни

Робота на практичних заняттях	20 балів	Політика опанування навчальної дисципліни
Підготовка та захист індивідуальної роботи	40 балів	
Залікове тестування	40 балів	
Усього	100	

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати вимоги освітньої програми, брати активну участь в освітньому процесі, здійснювати самостійну підготовку до занять, дотримуватися принципів академічної доброчесності